

פניני הרמ"א

יו"ל ע"י "קהילת הרמה" בירושלים עיה"ק תובב"א
שע"י יוצאי ישיבה הרמה דלונדון יצ"ו

זמני עיה"ק ירושלים תובב"א

הזלה"ג - 5:25 / צאת השבת [ר"ת] - 7:17

בנשיאות עט"ר מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

קול רבינו [מאמרי השקפה ומוסר]:

מאמר "בנין התיבה והמשכן"

[מתוך ספר בית אב שיחות. נאמר בהיכל הישיבה לפתיחת הזמן שנת תשנ"ב לפ"ק]

ארץ ישראל ששם שער השמים, והוא ארץ ישראל בכלל וירושלים בפרט [ויעו' בחדר לאברהם].

ונמצא עיקר התורה והמצוה גם מצוות שאינם תלויות בארץ ניתנו בכח קדושת ארץ ישראל, וכמש"כ הרמב"ן בפרשת אחרי (יח. כה.). שמה שחייבים במצוות הגוף גם בחו"ל ובגלות הוא בבחינת עשי לך ציונים כדי שנוכל לדעת כיצד לקיימם בשונונו לארץ ישראל, פי' הכח הזה של צפיה לשוב לארץ ישראל הוא הנותן חיל ועזר מקדש לקיום התורה והמצוות, וע"כ מן ההכרח שתקדים התורה נתינת ארץ ישראל לצווי המצוות.

וראיתי בספר אחד כי מצינו בתורה שני בנינים, בנין התיבה ובנין המשכן, ואכן שניהם בחינה אחת הן להמציא מקומות מיוחדים לקדושה, המשכן מקום מיוחד שמשם השפעת ותוספת קדושה, כי מציון תצא תורה ודבר ד' מירושלים, והתיבה מבואר בבית הלוי שהיתה ביהמ"ד לנח ולבניו להנצל מרעת הדור, יעווי"ש שזה היה עיקר תכלית התיבה שיהיה לנח ובניו מקום מיוחד לעבודתם כדאיתא במדרש (לב, א), שנאמר על כניסת התיבה ואני ברוב חסדך אבוא ביתך, וממילא עי"ז ניצל מן המבול [דאחרת היה דרכים רבים להנצל מן המבול], כי כך היא מדה שעבודת ד' צריך מקום מיוחד ומסוים בארץ.

ואכן התיבה והמשכן ב' בחינות הם, התיבה להנצל מסביבה היפך קדושה, והמשכן לתוספת קדושה. ואפשר שהם ב' מאמרים בגמרא ברכות, דבדף ו' ע"ב איתא: "הקובע מקום לתפילתו אלוקי אברהם בעזרו שנאמר וישב אברהם אל המקום אשר עמד שם", והיינו שנתוספת שלמות התפילה, ועוד שם בדף ז' ע"ב: "הקובע מקום לתפלתו אויביו נופלים תחתיו

רש"י בריש בראשית הביא הילקוט (בפרשת בא רמז קפ"ז) דלא היה צריך להתחיל התורה אלא מפרשת החדש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל, ולא התחיל מבראשית אלא משום כח מעשיו הגיד לעמו שראויים ישראל להנתן להם ארץ ישראל כי הוא ית"ש ברא את העולם ונתן ירושת הארץ למי שירצה. ועדיין צ"ב הרי תכלית התורה ליתן מצוות לישראל והיה מן הראוי להתחיל במצוה ראשונה, ומהו הצורך להתחיל התורה דייקא בזכותם של ישראל לזכות לארץ ישראל הרי גם בלי ארץ ישראל מחוייבים בהתורה ובמצוה, ועכ"פ היה די שיזכיר ענין ארץ ישראל באמצע התורה לפני מצוות התלויות בארץ או בסוף התורה. מבואר מזה כי אכן קנין ארץ ישראל הוא תנאי מוקדם לנתינת התורה בצווי המצוות, וצ"ב.

ונראה כי הרי האדם נוצר משכל אלוקי הניתן בגוף בשר ודם גשמי, והוא עיקר התורה להגביר השגתו השכלית העליונה על גופו הגשמי ולקדשו, שבשביל זה ירדה נשמתו העליונה למטה לארץ. ויעוין בחובות הלבבות שער עבודת האלקים (סוף פ"ב) כי השכל האלוקי נכרי בארץ וצריך סיוע והיא התורה והמצוה, ואמנם מבריאנו של אדם להמשך אחרי נטיעתו הגשמית של הארץ המסובבנו, כי יצר לב האדם רע מנעוריו, וכמו שהאריך בזה בבית הלוי פרשת נח, ויעווי" בביית אב עה"ת. וע"כ ראתה החכמה העליונה שיהיה לאדם בארץ מקום מיוחד ומסוים בקדושה אשר עיני ד' בה מראשית השנה עד אחריתה (דברים יא. יא.). ושם משכן קדושה גבוהה מכל הארצות בבחינה רוחנית, ובסיוע קדושת הארץ היא יכול לעשות רצונו ית"ש וישלח לו עזרו מקדש לקיים התורה והמצוה, והמקום המסוים הוא הוא

שנא' ושמתי מקום לעמי ישראל וכו' ולא ירגזו עוד", והם ב' הבחינות הנ"ל.

ובצל"ח שם (דף ו: ד"ה הי חסיד) מפרש מה שאמרו הקובע מקום וכו' אומרים עליו הי עניו, שהעניויות היא שמבקש שהמקום שהתפלל פעם אחד יסייעו לו לכוון שנית כי קדושת המקום מסייעת, וזוהי הענוות שיודע הצדיק שצריך סיוע מקומו, והוא אשר דברנו.

והתבוננתי מה דאיתא על קין שבנה עיר וקרא שמה חנוך או שם בנו חנוך (לעיל ד. יז.). וצ"ב. ונראה שר"ל כי קין שהיה נע ונד ידע סוד של "מקום", וכיון שרצה שיגדל בנו חנוך צדיק יש צורך שיהיה במקום של צדקות והוא יגדל רק במקום קדוש הראוי לכך, אין חנוך יכול להתגדל אלא בעיר שכולה בחינת חנוך, וכדאיתא **באבות** (פ"ו מ"ט) איני דר אלא במקום תורה, וכבר כתב הרמב"ם **בהלכות דעות** (פ"ו ה"א) שהאדם נמשך אחר אנשי עירו וסביבתו, וזו היתה כוונתו של קין.

ובלעם שרצה להכשיל את ישראל עמד כנגדו מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל (במדבר כד. ה.), ובגמרא **סנהדרין** (דף קה:) אלה בתי כנסיות ובתי מדרשות, וע"כ לא יוכל להם, והיתה סוף עצתו למושכם מאהליהם ומחנותם ורק אז הצליח במזימתו שימשכו אחרי הע"ז ובנות מואב.

ובגמרא **קידושין** (דף ל:) אם פגע בך מנוול זה משכהו לביהמ"ד, והמכוון הוא כח התורה אם אבן הוא נמוח, אם כן למה אמרו משכהו לביהמ"ד ולא אמרו שילמד תורה. ע"כ מוכח כי לא סגי אם ילמד תורה ברחוב, אלא זה כח קדושת ביהמ"ד המקום המוכן ומסוים לכך, אז יחדל ממנו.

והוא מה שאמרו (מגילה דף כט.) שבתי מדרשות עתידין להקבע בארץ ישראל, כי אירא דביהמ"ד המקום המיוחד לעבוד הוא בחינת ארץ ישראל ממש, ויובן לפי האמור.

והוא הדרוש לנו בתור הקדמה ופתיחה לעבודת התורה להסתגר בבתי מדרשות תיבת נח שבדורנו, כאשר בחוץ ר"ל המבול והארץ נשחתה אין לנו אלא תיבת נח שלנו הן להנצל מן האויבים והן להתעלות בעבודתו. הקדש בחינת משכן, אלה הם הישיבות הקדושות ועלינו להסתגר בכל כחנו לבלתי לכת חוצה כלל, ומה שבתיבת נח לחד מ"ד לא היו חלונות אלא צהר היה מאיר, כי כל דבר הבא מבחוץ ששם שולטים המשחיתים אינו מועיל והוא מפריע לעבודת הקדש, ומאלה שיודעים סוד זה ולא מתראים בחוץ הם יצליחו להתגבר ולהתעלות ומהם עתיד להיות אבן ופנה כאשר יגמר המבול, מהם תצא תורה לעולם כולו.

* * *

משלחנו של רבינו [דברים מהתקופה האחרונה]:

דברים על המצב:

❖ בענין המצב הנורא השורר באה"ק, מרן לא רצה להאריך בדברים, אך גילה דעתו ברור שזהו מקריסת מדינת הציונים ימ"ש, והקב"ה מראה לעולם כולו שה"כחי ועוצם ידי" שלהם אין בהם ממש, וכפי שדיברנו בדרשת כל נדרי דהאי שתא ו.א.ה. וכפי שנודע לתלמידיו שהוד כבוד מרן רבינו הגדול שליט"א כבר מתריע עשרות בשנים שלא תהא למדינה זו קיום יותר משבעים שנה, וכל הקריסה הזאת התחילה בדיוק בהמלאות שבעים שנה להווסדה, כאשר ה'משבר הפוליטי' – כלשונם – אצלם התחילה באמצע שנת תשע"ח... ויש הסתברות גדול שכל המצב הנוכחי הוא תחילת מלחמת גוג ומגוג וד"ל. ועוד אמר שאנו נמצאים בחבלי משיח, וצריכים הרבה זכויות ותפלות, וכמו 'חבלי לידה', החבלים לוקחים זמן רב והם קשים, לעומת עצם הלידה לוקח רגע, כן הוא 'חבלי משיח', דביאת המשיח הוא יהיה ברגע, אך ההכנה שעלינו לעבור מראש, הוא הקושי. אך אמר שכפי שאנו רואים,

הצדיקים ינצלו מזה, והרשעים מר יהיה סופם, ואנו אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים, ובמהרה מאוד יתגלה כבוד שמים על כל הארץ, וצדיקים ישמחו בה אמון.

דברים לרגל פתיחת הזמן:

בשב"ק שעבר פ' בראשית בעת סעודת רעווא דרעווין התכנסו בביתו של הוד כבוד רבינו הגדול שליט"א, כחמישים בחורי חמד בני קהלותינו הק', הפוורים בישיבות קטנות וגדולות על פני תבל, וכאו לסעוד אצל רבינו שליט"א ולשמוע בצמא ממנו דברי אלקים חיים לפתיחת זמן החורף הבעל"ט, ומרן נעתר לבקשתם, והגנו מביאים את הדברים כסדרם כפי שהיה בעת המאורע. נכתבו על ידי תלמידים ששמעו, ות"ח להם.

מתחלה שרו ניגוני התעוררות ליגיעת התורה, וביניהם הניגון המפורסם אחת שאלתי כו', וכן אבינו אב הרחמן וכו', ואח"כ נשא מרן את הדברים דלהלן:

❖ איתא בחז"ל "אסתכל באורייתא וברא עלמא", והיינו שכמו שהרוצה לבנות בנין עליו לשרטט פלאן [תוכנית] מדוייק מראש, ואח"כ הוא יכול לבנות על פי הפלאן, כן הוא בבריאת העולם, הקב"ה ברא את העולם עם פלאן, והפלאן היא התורה הקדושה.

לכאורה יש להבין, מה בין אדם הראשון לנח איש צדיק, הלא אדם הראשון היה יציר כפיו של הקב"ה, והוא תכלית השלמות שיש, ואיך יתכן שמאדם הראשון יצא דור המבול, עד שהוצרך הקב"ה להתחיל עולם חדש אחר המבול, ואילו מנח יצא כלל ישראל? התשובה היא, אדם הראשון אמנם היה אדם גדול מאוד, ואין לנו השגה במקצתו, אבל סוף כל סוף הוא התחבר להנחש, והמתחבר לרשע, אפילו אדם גדול כאדם הראשון, ורשע שפל ונבזה כנחש, סופו להתאבד, משא"כ נח, היה מובדל ומופרש מן הרשעים, הוא עשה 'תיבת נח' ונסגר בתוכה עם משפחתו, לומר: "אנו אין לנו שום שייכות עם הרשעים", וממנו יצא כלל ישראל. מי שסוגר עצמו עם משפחתו להיות מובדל ומופרש מן הרשע, לו יש תקוה.

אח"כ שרו ניגוני צפייה לגאולה השלימה, וביניהם הניגון "רחם בחסדך" הניגון המפורסם "אני מאמין", ואח"כ פתח מרן את דבריו בשנית:

❖ על ימות המשיח הביא הרמב"ם (פי"ב מלכים ה"א) מה שנאמר בישעיה (יא. ו.): "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבץ ועגל וכפיר ומריא יחדיו ונער קטן נהג בם", היינו שנער קטן יוליך את העם כולו, הזקנים עם הנערים וכל בעלי החיים וכובר ראיתי פעם ציור נפלא הממחיש זאת במציאות, והיה לפלא, ולכאורה מה הפשט בזה? והביאור, ש'נער' היינו ילד, שהולך בתמימות – ריינע תורה, מי שלומד ריינע תורה, תורתו חשוב לקראת המשיח בב"א.

אח"כ שרו עוד כמה ניגוני התעוררות, ומרן התחיל שוב ניגון אחת שאלתי כו', והתלהב מאוד בעת הנגינה, ושוב הפטיר פעם שלישית:

❖ שגור בפי העולם שכן תורה צריך להיות "ליגען אין לערנען" ושקוע בלימוד, אך בלשון שכיבה במיטה, ולכאורה מה הפשט בזה, האם אין דבר טוב מאשר ללמוד בעת השכיבה? וי"ל בזה בכמה אופנים: א', מסופר על הגאון רבי ברוך בער זיע"א שפעם למד עם החברותא ונשארו עם שווערע תוספות, וכל אחד הלך לביתו, ויהי בבוקר כשנפגשו שוב, פנה הגרב"ב לחבירו איך היה הלילה, והלה אמר שהלך לישן כרגיל, נענה הגרב"ב ואמר שהוא לא הצליח לישן, כי ראשו היה טרוד בדברי התוספות שלא הצליחו להבין... הרי שזה שכב במיטה והגרב"ב שכב בתוספות... זהו הדרגה ביגיעת התורה שעל הבן תורה לשאוף!

ב', עוד י"ל שכמו כשאדם שוכב במיטתו, לא ימהר לקום לצאת על כל דבר קטן, כן צריך הבן תורה ללמוד, שלא ימהר להפסיק מלימודו על כל דבר קטן, אלא יהיה קשה לו להפסיק כמו השוכב במיטה, ויחשוב פעמיים האם הדבר ההוא באמת חשוב כל כך להפסיק. כן צריך הבן תורה ללמוד, והלומד עם קלות ומפסיק על כל שטות ושטות, הרי התורה אחרת לגמרי.

ג', עוד י"ל שכמו שכשאדם שוכב במיטתו וישן, אינו רואה ואינו יודע מאומה מהנעשה סביבו, כן צריך הבן תורה ללמוד, להיות באמת שקוע כל הראש בלימודו, עד שלא ישים לב לדברים המפריעים, ומעשה שהיה כשהייתי חתן, פעם רצה מורי חמי (הגאון הצדיק רבי משה בלוי) זצ"ל לדבר עימי, ומצא אותי באמצע הלימוד, ואני הייתי שקוע בלימודי ולא שמתי לב שהוא עומד ממולי, והבחורים לא רצו להפריע אותי, ואח"כ סיפרו לי שמו"ח עמד לידי כחצי שעה ולא רצה להפסיק אותי, עד שעזב...

ד', עוד י"ל, כמו שהשוכב במיטתו אינו מרגיש מתיקות טעם השינה עד שטועם ממנו ונופל לשינה... כן הוא הלימוד, הלומד בשקיעות כזה שדיברנו, לא יתכן שלא ירגיש מתיקות התורה מנופת צופים, והלומד כן, הוא יקבל פני משיח, ומשיח יקבל את פניו ויכבדו מאוד ובודרך אגב, מסופר שפעם אמר הג"ר דוד יונגרייז זצ"ל למרן הגרי"ז זיע"א שיזכה לקבל פני משיח – אנטקעגען גיין משיח, ומרן שאלו איפה יש מקור לזה, והנ"ל הראה מקור (ברש"י עירובין דף מג:).

כל אחד מאיתנו באפשרותו לזכות למדרגות אלו, רק תנסו ותיווכחו! יזכנו ה' לקבל פני משיח במהרה בימינו אמן!

אח"כ המשיכו לשיר ניגוני שמחה ותקוה, ומרן שליט"א התלהב מאוד בעת השירה, אשרי עין ראתה אלה!